

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **O. S.**, zast. ustanoveným opatrovníkem Mgr. Silvií Rymlovou, advokátkou se sídlem náměstí Republiky 2/1, Opava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 10. 2018, č. j. KRPA-339909-39/ČJ-2018-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 1. 2019, čj. 4 A 103/2018 - 47,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 1. 2019, čj. 4 A 103/2018 - 47, **se zrušuje.**
- II. Žaloba proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 12. 10. 2018, č. j. KRPA-339909-39/ČJ-2018-000022, **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- V. Ustanovenému opatrovníkovi Mgr. Sylvii Rymlové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši 6 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 10. 2018, čj. KRPA-339909-39/ČJ-2018-000022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodla podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne 13. 10. 2018.

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 2. 1. 2019, čj. 4 A 103/2018 - 47 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl, neboť se ztotožnil se závěry žalované.

[3] Městský soud uvedl, že se s ohledem na historii žalobcova zajištění v tomto zahájeném řízení o správním vyhoštění domnívá, že nelze jednoznačně vyjít z toho, že žalobce se správními orgány spolupracuje v zájmu svého návratu do země původu. Ze správního spisu je zřejmé, že žalobce poté, co bylo řízení o správním vyhoštění zahájeno a rozhodnuto o jeho zajištění dne 10. 9. 2018, neprojevil snahu o vycestování. Tím, že požádal dne 17. 9. 2018 o mezinárodní ochranu na území ČR, dal zjevně najevo, že z území vycestovat nechce.

[4] Městský soud přisvědčil názoru žalobce, že zajištění představuje tvrdý zásah do práv jedince a je nutné, aby jeho trvání bylo omezeno na co možná nejkratší dobu. Nicméně žalovaná dostatečným způsobem odůvodnila uloženou dobu zajištění a činila kroky pro realizaci žalobcova vyhoštění v době, kdy tak činit mohla. Dále poukázal na to, že v případě uloženého zajištění měl žalobce možnost přezkumu tohoto rozhodnutí podáním žaloby u soudu. V této věci žalobce tuto možnost využil.

II. Kasační stížnost žalobce

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel má za to, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť městský soud se ztotožnil s odůvodněním žalované a odkázal na ně bez toho, aby tyto konkrétní důvody vymezil také ve svém odůvodnění.

[7] Dále stěžovatel uvedl, že rozhodnutí o zajištění cizince je prostředek *ultima ratio*. Nemůže být automaticky aplikováno ve všech případech neoprávněného pobytu cizince na území. Zajištění jako prostředek zasahující do osobní svobody může být použit jen v případech, kdy nepřichází v úvahu uložení zvláštního opatření. Rozhodnutí o zajištění musí být podloženo skutečnostmi odůvodňujícími použití tohoto institutu a rozhodnutí musí být odůvodněno s náležitou pečlivostí. Rozhodnutí musí být založeno na posouzení aktuální situace a nemůže být postaveno na skutečnostech z minulosti. Právní rámec, že je potřeba rozhodnout o zajištění dle aktuálního stavu, vychází i ze zákonné povinnosti pro žalovanou, která v případě rozhodnutí o zajištění má povinnost průběžně po celou dobu trvání zajištění přezkoumávat, zda stále trvají okolnosti odůvodňující zajištění cizince a že nelze účelu dosáhnout uložením některého ze zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Pokud již u cizince dojde k zajištění, je nezbytně nutné, aby doba zajištění byla co nejkratší. V době, kdy je cizinec zajištěn za účelem správního vyhoštění,

musí být činěny kroky směřující k jeho vyhoštění. Nepřipadá v úvahu, aby cizinec byl zajištěn bez uvedené činnosti příslušných orgánů.

[8] V případě stěžovatele, který proklamoval zájem na dobrovolném návratu na Ukrajinu, však nemělo být rozhodnuto o zajištění cizince. Naopak, stěžovateli mělo být umožněno, aby se dobrovolně vrátil do země původu, o což sám žádal.

[9] Uložená doba zajištění je nepřiměřeně dlouhá, a proto nezákonná. Žalovaná řádně neodůvodnila, proč rozhodla o takto dlouhé době zajištění. U stěžovatele mělo být realizováno vyhoštění na Ukrajinu, což je stát v Evropě. Je nepředstavitelné, že by spolupráce s úřady státu Ukrajina byla natolik komplikovaná, že by obstrukce ze strany Ukrajiny odůvodňovaly zajištění cizince v celkové délce 180 dní – tedy půl roku. V České republice je početná ukrajinská menšina a proto se zde nachází rovnou dva zastupitelské úřady Ukrajiny, a to velvyslanectví v Praze a konzulát v Brně. Tyto zastupitelské úřady v praxi běžně vyřizují pro své občany cestovní doklady, proto i doba, do které jsou nové doklady vyřízeny, je v řádu jednoho měsíce. Celková doba zajištění 180 dnů pro občana státu Ukrajina nemůže být odůvodněna nespoluprací ukrajinských úřadů.

[10] Vzhledem k výše uvedenému trvá stěžovatel na tom, že rozhodnutí o zajištění cizince je nezákonné a že uložení zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) nebo c) zákona o pobytu cizinců by zajisté postačovalo.

[11] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Shledal přitom vadu uvedenou v § 109 odst. 4 s. ř. s., k níž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[15] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

[16] Zvláštní lhůtu pro podání žaloby stanoví § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož musí být žaloba proti správnímu rozhodnutí (vydanému podle tohoto zákona) podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni nebo ode dne sdělení jiného rozhodnutí správního orgánu, pokud není dále stanoveno jinak. Zmeškání lhůty nelze prominout. O zvláštní lhůtě byl stěžovatel v napadeném rozhodnutí řádně poučen.

[17] Ze správního spisu plyne, že napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 12. 10. 2018 (podle doručky rozhodnutí osobně převzal). Podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 40 odst. 1 s. ř. s. počala běžet 30denní lhůta pro podání žaloby dne 13. 10. 2018 a skončila dne 11. 11. 2018 (neděle). Jestliže poslední den lhůty připadl na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den (§ 40 odst. 3 s. ř. s.). Konec lhůty pro podání žaloby tedy připadl na pondělí 12. 11. 2018. Tento den musela být žaloba předána soudu nebo mu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost ji doručit. Žaloba však byla odeslána prostřednictvím datové schránky až dne 15. 11. 2018, tedy opožděně.

[18] Na tom nic nemění ani skutečnost, že napadené rozhodnutí bylo dodáno i do datové schránky Organizace pro pomoc uprchlíkům dne 15. 10. 2018. Lhůta k podání žaloby by v tomto případě končila dne 14. 11. 2018 (středa). V samotné žalobě však Organizace pro pomoc uprchlíkům zdůrazňuje, že žalobce nezastupovala ve správním řízení, jehož výsledkem je napadené rozhodnutí, ale v řízení jiném. Rozhodným okamžikem je tak doručení napadeného rozhodnutí žalobci, k němuž došlo 12. 10. 2018.

[19] Kasační stížnost je tedy důvodná, ovšem z jiných než stěžovatelem uplatněných důvodů; tyto důvody nebylo možno v řízení před Nejvyšším správním soudem zkoumat.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Městský soud rozhodl o opožděné žalobě, a proto bylo řízení před ním podle § 103 odst. 1 písm. c) zmatečné, neboť zde chyběla podmínka řízení v podobě včas podané žaloby. K ní je nutno podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2010, čj. 4 Ads 154/2009 – 35).

[21] Již v řízení před Městským soudem v Praze byl dán důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žaloba byla podána opožděně. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek zrušil podle § 110 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Současně žalobu proti rozhodnutí žalované odmítl, neboť pro tento postup byly dány důvody již v řízení před městským soudem.

[22] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. pak Nejvyšší správní soud rozhodl nejen o nákladech řízení o kasační stížnosti, ale i o nákladech řízení před městským soudem. Právo na náhradu nákladů ani jednoho z těchto řízení nemají, byla-li žaloba odmítnuta (§ 60 odst. 3 věta první s. ř. s.).

[23] Stěžovateli byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, čj. 2 Azs 42/2019 - 22, ustanovena opatrovnice pro řízení o kasační stížnosti, Mgr. Silvie Rymlová, advokátka se sídlem náměstí Republiky 2/1, Opava. Hotové výdaje a odměnu za zastupování tedy platí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.)

[24] Odměna advokátky činí 6 200 Kč za dva úkony právní služby [převzetí a příprava právního zastoupení a podání kasační stížnosti dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1

písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a 2 x 300 Kč činí paušální náhrada dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 6 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. srpna 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu